

Likviditetsmatchning för säkerställda obligationer efter konkurs

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i proposition 2009/10:132 att riksdagen dels antar regeringens förslag till ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer, dels bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana avgifter som den behöriga myndigheten får ta ut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

Inga motioner har väckts i ärendet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Likviditetsmatchning för säkerställda obligationer efter konkurs	5
Bemyndigande om avgifter avseende kreditvärderingsinstitut	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Likviditetsmatchning för säkerställda obligationer efter konkurs**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:132 punkt 1.

2. **Bemyndigande om avgifter avseende kreditvärderingsinstitut**

Riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana avgifter som den behöriga myndigheten får ta ut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:132 punkt 2.

Stockholm den 13 april 2010

På finansutskottets vägnar

Stefan Attefall

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Stefan Attefall (kd), Bertil Kjellberg (m), Anna Lilliehöök (m), Sonia Karlsson (s), Roger Tiefensee (c), Nina Lundström (fp), Hans Hoff (s), Peder Wachtmeister (m), Göran Pettersson (m), Tommy Ternemar (s), Emma Henriksson (kd), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (m), Jörgen Hellman (s), Christina Zedell (s), Mikael Damberg (s), Siv Holma (v) och Mats Pertoft (mp).

Redogörelse för ärendet

I proposition 2009/10:132 föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer. Ändringen bör träda i kraft den 1 juni 2010.

I samma proposition föreslår regeringen vidare att riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana avgifter som den behöriga myndigheten får ta ut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut. Bemyndigandet bör gälla senast fr.o.m. den 7 juni 2010. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i *bilaga 1*. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Inga motioner har väckts i ärendet.

Utskottets överväganden

Likviditetsmatchning för säkerställda obligationer efter konkurs

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om att konkursförvaltaren ges ett uttryckligt mandat att för konkursboets räkning uppta likviditetslån och ingå andra avtal i syfte att upprätthålla matchningen mellan säkerhetsmassan, säkerställda obligationer och derivatavtal.

Propositionen

Lagen om utgivning av säkerställda obligationer trädde i kraft den 1 juli 2004. I lagen saknas dock bestämmelser som preciserar vilka befogenheter konkursförvaltaren har vid emittentinstitutets konkurs.

Regeringen föreslår därför att det i lagen införs bestämmelser som tydliggör vilka åtgärder konkursförvaltaren får vidta i syfte att upprätthålla likviditetsmatchningen mellan säkerhetsmassan, säkerställda obligationer och derivatavtal. Visserligen, anger regeringen, anses konkursförvaltaren redan utan en uttrycklig reglering i lagen ha rätt att sälja tillgångar i säkerhetsmassan för att skapa likviditet. Det råder dock osäkerhet om konkursförvaltaren för konkursboets räkning t.ex. kan ta upp lån eller ingå derivatavtal eller återköpsavtal (repor) för att uppnå en likviditetsmässig balans.

Lagändringen föranleds av frågeställningar som uppkommit till följd av den globala finansiella krisen med ändrade bedömningskriterier hos kreditvärderingsföretagen och inte på grund av att det skulle ha uppdragats brister i den praktiska tillämpningen. Kreditvärderingsföretagen har under krisen fått ökad fokusering på likviditetsfrågor. Förtydligandet i lagen införs för att undvika att de svenska säkerställda obligationerna får en lägre kreditvärdering på grund av oklarheter avseende konkursförvaltarens möjligheter att bevara likviditetsmatchningen.

Det främsta syftet med lagändringen är att ge konkursförvaltaren tillgång till kortfristig likviditet och avsikten är inte att konkursförvaltaren ska skapa en avvecklingspool. Avsikten är inte heller att den föreslagna regleringen ska utgöra något undantag från 7 kap. 8 § konkurslagen som anger att konkursförvaltaren snabbt ska avveckla boet.

Regeringen anser att om obligationsinnehavarnas situation förbättras genom att de kan förvänta sig att få planenliga betalningar så kommer det att ha en positiv inverkan på kreditvärderingen. Detta medför att kostnaderna för upplåning för emittentinstitutet sänks.

Av 1 kap. 2 § lagen om utgivning av säkerställda obligationer framgår att det förutsätts att derivatavtal ingås mellan ett emittentinstitut och vissa godkända motparter. Efter konkursutbrott kan avtal inte längre ingås av emittentinstitutet utan avtalen ska ingås av konkursboet. När konkursförvaltaren ingår ett avtal för konkursboets räkning får avtalsmotparten en massafordran. Regeringen föreslår att den typ av massafordran som uppkommer i detta fall bör behandlas som kostnad för vård och försäljning av egendom som ingår i säkerhetsmassan och bör jämföras med konkurskostnader. En egendom som är föremål för särskild förmånsrätt ska i första hand bära kostnader som är specifikt hänförliga till den egendomen. Att kostnader specifikt hänförliga till viss egendom ska betalas med företräde framför borgenärerna (obligationsinnehavare och derivatmotparter), som är tryggade genom den särskilda förmånsrätten, torde enligt regeringen inte vara kontroversiellt. Detta bör öka möjligheten att hitta villiga motparter till attraktiva villkor. Konkursförvaltaren bör dock endast ingå avtal om det vid tidpunkten för avtalets ingående bedöms gynna obligationsinnehavare och derivatmotparter samt att tillgångarna i säkerhetsmassan bedöms komma att uppfylla de villkor som uppställs i lagen. Bedömningarna kan vara svåra och därför finns i konkurslagen 7 kap. 11 § möjlighet att ta hjälp av ett sakkunnigt biträde, t.ex. en revisionsbyrå.

De flesta europeiska länder har en särskild lagstiftning för säkerställda obligationer. I bl.a. Danmark, Norge, Tyskland och Österrike har konkursförvaltaren, eller motsvarande förvaltare av säkerhetsmassan, ett uttryckligt mandat att genomföra transaktioner i syfte att behålla den likviditetsmässiga balansen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har inget att invända mot regeringens förslag. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att ge konkursförvaltaren ett uttryckligt mandat att för konkursboets räkning uppta likviditetslån och ingå andra avtal i syfte att upprätthålla matchningen mellan säkerhetsmassan, säkerställda obligationer och derivatavtal. Bestämmelserna träder i kraft den 1 juni 2010.

Bemyndigande om avgifter avseende kreditvärderingsinstitut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana avgifter som den behöriga myndigheten får ta ut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 om kreditvärderingsinstitut.

Propositionen

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut (här kallad EU-förordningen) syftar till att bidra till en högre kvalitet på de kreditbetyg som utfärdas inom unionen. Varje medlemsstat ska senast den 7 juni 2010 utse en behörig myndighet som ska sköta tillsynen över kreditvärderingsinstitut.

Riksdagen har sedan tidigare givit regeringen ett generellt bemyndigande att meddela föreskrifter om ansöknings- och expeditionsavgifter för de statliga förvaltningsmyndigheterna (prop. 1989/90:138, bet. 1989/90:FiU38, rskr. 1989/90:289). Kritik har dock framförts mot det generella bemyndigandet bl.a. på grund av oklarheter om dess räckvidd. Därför är det, enligt regeringen, viktigt att riksdagens bemyndigande omfattar alla sådana avgifter som följer av EU-förordningen, dvs. även ansöknings- och expeditionsavgifter.

Regeringen anser att ett bemyndigande av detta slag bör ges i lag och har också för avsikt att i det lagstiftningsärendet som avser förslag till lag om kreditvärderingsinstitut föreslå detta. Eftersom det brådskar med ett bemyndigande bör riksdagen dock fatta beslut om att bemyndiga regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifter före den 7 juni 2010. Möjligheten för riksdagen att fatta beslut i en annan form än en lag när det gäller tillsynsavgifter framgår av 8 kap. 9 och 11 §§ regeringsformen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har inget att invända mot regeringens förslag. Utskottet tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana avgifter som den behöriga myndigheten får ta ut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2009/10:132 Likviditetsmatchning för säkerställda obligationer efter konkurs:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana avgifter som den behöriga myndigheten får ta ut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut (avsnitt 7).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer

dels att 4 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 4 kap. 5–8 §§, samt närmast före 4 kap. 5 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.**3 §¹**

En innehavare av säkerställda obligationer och en motpart enligt derivatavtal har rätt att få betalt enligt avtalsvillkoren ur de tillgångar som omfattas av förmånsrätten, förutsatt att tillgångarna uppfyller de villkor som uppställs i denna lag eller det föreligger en endast tillfällig, mindre avvikelse från de uppställda villkoren.

Första stycket påverkar inte förvaltarens åligganden enligt 7 kap. 8 § konkurslagen (1987:672).

Avtal för konkursboets räkning**5 §**

Förvaltaren får för konkursboets räkning ta upp lån, ingå derivatavtal, återköpsavtal och andra avtal i syfte att uppnå balans mellan å ena sidan betalningsflöden, valutor, räntor och räntebindningsperioder enligt de finansiella villkoren för tillgångarna i säkerhetsmassan och ingångna derivatavtal och å andra sidan emittentinstitutets förpliktelser enligt säkerställda obligationer och derivatavtal.

6 §

För att uppfylla konkursboets förpliktelser enligt lån som

¹ Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

upptagits eller avtal som ingåtts enligt 5 § får förvaltaren för konkursboets räkning använda tillgångar i säkerhetsmassan och medel som anges i 1 § andra stycket. De medel som inflyter på grund av sådana lån och avtal ska behandlas i enlighet med 4 §.

7 §

Förpliktelser och kostnader som uppkommer för konkursboet med anledning av lån som upptagits eller avtal som ingåtts enligt 5 §, ska vid fördelning på olika slag av egendom i boet behandlas enligt 14 kap. 18 § konkurslagen (1987:672) som kostnader för vård av egendom som ingår i säkerhetsmassan.

8 §

Vid bedömning enligt 2 och 3 §§ av om tillgångarna i säkerhetsmassan uppfyller villkor som ställs enligt denna lag ska även de finansiella villkoren i lån upptagna eller avtal ingångna enligt 5 § beaktas.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.